EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 3.8.2020.
COM(2020) 348 final

KOMISIJAS GADA PĀRSKATS

par dalībvalstu gada darbības ziņojumiem, kas attiecas uz eksporta kredītiem Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē

1. Ievads

Lai vairotu pārredzamību Savienības līmenī, I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulai (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK[1], paredzēts, ka dalībvalstis iesniedz Komisijai gada darbības ziņojumu. Savukārt, Komisijai, pamatojoties uz šo informāciju, ir Eiropas Parlamentam jāsagatavo gada pārskats.

Šis gada pārskats attiecas uz 2017. kalendāro gadu. Šis pārskats aptver eksporta kredītu jomas darbības Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē, t. i., "vidēja un ilga termiņa" darījumus, kam atmaksas periods ir vismaz 2 gadi. Šis pārskats neaptver ne īstermiņa eksporta kredīta darījumus[2], ne darbības, ko veikušas konkrētas eksporta kredīta aģentūras (EKA), kas darbojas ārpus eksporta kredītu jomas (piemēram, ieguldījumu apdrošināšanā). Jānorāda arī, ka dažās dalībvalstīs eksporta kredīta aģentūras funkciju veic apdrošināšanas sabiedrība, kas darbojas ar publisku pilnvarojumu. Šis pārskatīšana attiecas tikai uz šādu uzņēmumu darbībām publiskajā sektorā.

Komisija ir ņēmusi vērā Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlijā pieņemto rezolūciju par pirmo veikto ziņošanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011[3] un ir pievērsusi dalībvalstu īpašu uzmanību minētajā rezolūcijā iekļautajiem ieteikumiem, piemēram, ieteikumam Padomes Eksporta kredītu darba grupai un Komisijai apspriesties ar Eiropas Ārējās darbības dienestu par ziņošanas metodikas turpmāku izstrādi. Tās sagatavošanas laikā dalībvalstis pārskata ziņošanas metodikas atjauninājumu.

2. Par 2017. gadu saņemtie gada darbības ziņojumi

Gada darbības ziņojumi saņemti no šādām dalībvalstīm: Apvienotās Karalistes, Austrijas, Beļģijas, Bulgārijas, Čehijas Republikas, Dānijas, Francijas, Horvātijas, Itālijas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovēnijas, Slovākijas Republikas, Somijas, Spānijas, Ungārijas, Vācijas un Zviedrijas.

Pārējās septiņās dalībvalstīs — Grieķijā, Igaunijā, Īrijā, Kiprā, Latvijā, Lietuvā un Maltā — pārskata gadā netika īstenotas eksporta kredītu programmas Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē.

[1] OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.
[2] Uz šādiem darījumiem attiecas Komisijas paziņojums atbilstoši EK Līguma 93. panta 1. punktam par Līguma 92. un 93. panta piemērošanu īstermiņa eksporta kredītapdrošināšanai.
[3] Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlija rezolūcija par Komisijas pirmo ikgadējo ziņojumu Eiropas Parlamentam par dalībvalstu eksporta kredīta aģentūru veiktajām darbībām (2012/2320(INI)).

3. Gada darbības ziņojumu analīze

a) Vispārīga informācija un informācija par finansēm

Piemērojamais regulējums (Regula (ES) Nr. 1233/2011) paredz vispārīgus noteikumus eksporta kredītu darījumiem un programmām. Lai gan lielākā daļa Eiropas valstu valdību ir izveidojušas EKA, eksporta kredītu programmu tvērums un veidi, kā arī aģentūru organizatoriskās struktūras dalībvalstu starpā atšķiras.

Dažās dalībvalstīs EKA ir valdības struktūrvienība vai aģentūra. Kā iepriekš norādīts, citās dalībvalstīs šo funkciju ar publisku pilnvarojumu un valdības uzraudzībā īsteno apdrošināšanas sabiedrība. Diezgan ierasta tādu dalībvalstu prakse, kas piedāvā dažādas eksporta kredītu atbalsta kategorijas, ir nodrošināt vairāku EKA darbību (piemēram, viena aģentūra, kura piedāvā oficiālu atbalstu garantiju formā vai komercaizdevumu apdrošināšanas veidā, un cita, kas, piemēram, aizdod tieši vai sniedz procentu likmju atbalstu).

2017. gadā 21 ES dalībvalsts nodrošināja eksporta kredītu programmas Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē. Minētās programmas pārvaldīja pavisam 29 dažādas aģentūras un valdības struktūrvienības.

Kopumā dalībvalstis paplašina eksporta kredītu programmu instrumentu kopumu. Attiecībā uz eksporta kredītu atbalsta veidiem, ko piedāvā Eiropas EKA, visizplatītākais veids ir "tīrais segums" (t. i., konkrētus eksporta darījumus finansē komercbankas, kam EKA sniedz garantiju vai segumu apdrošināšanas veidā). Visas dalībvalstis (21), kas piešķir eksporta kredītus Regulas (ES) Nr. 1233/2011 nozīmē, pārskata perioda laikā piedāvāja šāda veida atbalstu. Lielākā daļa dalībvalstu piedāvāja arī cita veida atbalstu, uz ko attiecas Regula (ES) Nr. 1233/2011 un kas ir ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem[4] piemērošanas jomas ietvaros, piemēram, tiešos aizdevumus vai finansējumu (ja finansējumu tieši piešķir EKA, nevis komercbanka)[5], vai refinansējumu[6]. Vairākos gada darbības ziņojumos skaidri norādīts projektu finansējums[7], saistītais atbalsts[8] un/vai aizdevumi MVU[9].

Kopumā pēdējo gadu laikā ir panākta lielāka atbilstība, jo ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ietver plašu jautājumu loku. Tomēr jāņem vērā šādas atšķirības, jo tās apgrūtina sniegt visaptverošu salīdzinājumu. Pirmkārt, dalībvalstis, izmantojot iepriekšējā punktā minētos vispārējos eksporta kredīta atbalsta veidus, ir izstrādājušas dažādas eksporta kredītu programmas. Turklāt, lai gan konkrētu produktu var piedāvāt vairākas EKA, ar to saistītie noteikumi un nosacījumi var būt dažādi. Otrkārt, eksporta kredītu programmas ietekme ir atkarīga arī no valsts ekonomikas īpatnībām un privātā finanšu sektora iespējām.

[4] ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem, kas ir iekļauta Savienības tiesību aktos, ir norādīta regulas II pielikumā.
[5] Apvienotā Karaliste, Beļģija, Čehijas Republika, Dānija, Itālija, Polija, Slovākijas Republika, Spānija un Ungārija.
[6] Slovākijas Republika, Ungārija un Zviedrija.
[7] Dānija, Itālija, Nīderlande un Vācija.
[8] Austrija, Dānija, Polija, Spānija un Ungārija.
[9] Bulgārija, Dānija un Rumānija.

Ievērojot šo atrunu, zemāk iekļautā tabula, kas ir sarindota pēc kopējā nominālā riska 2017. gada 31. decembrī, sniedz vismaz vispārīgu priekšstatu par lielākās eksporta kredītu shēmas "tīrais segums" apjomu.[10]

Oficiāls atbalsts "tīrā seguma" veidā 2017. gadā (mljrd. EUR) **Lielākais apjoms Eiropas Savienībā pēc kopējā nominālā riska**	
Vācija	85,8
Francija	69,2
Zviedrija	34,8
Itālija	25,6
Nīderlande	24,4

Kā jau minēts iepriekš, Eiropas EKA aktīvi darbojas daudzās jomās, kas sniedzas tālāk par ziņošanas pienākuma tvērumu, kas noteikts ES Regulā (ES) Nr. 1233/2011. Tas galvenokārt attiecas uz vidēja termiņa un ilgtermiņa eksporta kredītu jomas darbībām (saskaņā ar ESAO Vienošanos par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem). Tomēr daudzas EKA piedāvā arī tādus produktus kā īstermiņa eksporta kredītus, kredītvēstuļu garantijas, ražotāja riska garantijas un ieguldījumu apdrošināšanas produktus. Jānorāda arī, ka vairākas dalībvalstis ir izstrādājušas konkrētu nozaru eksporta kredītu produktus, piemēram, gaisa kuģu ražošanā, kuģu būvē un dzelzceļa infrastruktūrā. Ir lietderīgi paturēt to prātā, novērtējot EKA plašāku ekonomisko nozīmi.

Detalizēta informācija pieejama gada darbības ziņojumiem izmantojamā ziņojuma šablona II un IV sadaļā, kā arī vispārējos gada ziņojumos, uz kuriem skaidri atsaucas vairākas dalībvalstis.

Kopumā gada darbības ziņojumos sniegta attiecīga finanšu informācija par 2017. gada eksporta kredītu programmām. Tomēr vajadzētu uzsvērt, ka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011 ziņošana notiek saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesisko regulējumu. Tādējādi iesniegtajos ziņojumos ir dažas atšķirības. Komisijai nav īpašu apsvērumu par gada darbības ziņojumu[11] finansiālajiem aspektiem.

b) Attieksme pret "vides riskiem, kas var izraisīt citus attiecīgus riskus"

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1233/2011 I pielikuma 2. punktu gada darbības ziņojumos dalībvalstis "*apraksta, kā EKA oficiāli atbalstītajās eksporta kredītu jomas darbībās tiek ņemti vērā vides riski, kas var izraisīt citus attiecīgus riskus*".

[10] Jānorāda, ka arī Apvienotā Karaliste minēja kopējo nominālo risku 23,1 miljarda GBP apmērā 2018. gada 31. martā.

[11] Saskaņā ar I pielikuma 1. punktu ziņojumu iesniegšana neskar dalībvalstu eksporta kredītu programmu uzraudzības iestāžu prerogatīvas.

EKA turpina novērtēt vides riskus, un dalībvalstis ir turpinājušas izstrādāt iekšējos procesus, lai novērtētu esošos riskus. Ja šos riskus uzskata par nepieņemamiem vai nesamērīgiem, segums netiek nodrošināts[12]. Ja riski tiek uzskatīti par pieņemamiem, eksporta kredīta atbalsts parasti ir nosacīts un pakļauts riska mazināšanas pasākumiem un to atbilstībai noteiktiem standartiem[13]. Piemēram, konverģence ir redzama praksē, izmantojot dažādas vērtēšanas procedūras atkarībā no darījumu veida un kategorijas, kā to skaidri apraksta dažas dalībvalstis[14].

I pielikuma 2. punktā ir minēti gan vides riski, gan "citi attiecīgi riski". Kopumā tāpat kā iepriekšējos gados dalībvalstis ir turpinājušas plaši interpretēt vides riskus un ar tiem saistītos riskus.

Darījumi tiek novērtēti, ņemot vērā ne tikai vidiskos, bet arī daudzus citus apsvērumus. Piemēram, vairākas dalībvalstis skaidri atsaucas uz sociālo ietekmi[15], kā arī cilvēktiesībām[16]. Šos riskus var novērtēt ārēji neatkarīgi eksperti[17] vai arvien biežāk EKA speciālisti[18].

Turklāt, gandrīz visas dalībvalstis jo īpaši atsaucas uz procedūrām, kas izklāstītas ESAO Ieteikumā par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*) ("kopējā pieeja"), kas ir ieguvis atzinību un normatīvu ietekmi pat ārpus ESAO valstīm.

Daudzas dalībvalstis norāda, ka tās piemēro kopējo pieeju plašāk, nekā tas rekomendēts, lai vēl rūpīgāk pārbaudītu plašāku darījumu daļu[19]. Dalībvalstis pārsniedz kopējā pieejā noteiktās prasības un savu darbību salīdzina ne vien ar kopējo pieeju, bet arī ar citiem starptautiskiem standartiem. Šie standarti ietver Pasaules Bankas drošības politiku[20], ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus[21], ANO Globālā līguma principus[22], Starptautiskās Darba organizācijas Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā[23], Ekvatora principus[24], Starptautiskās Finanšu korporācijas Vides un sociālās darbības standartus[25] un ESAO pamatnostādnes daudznacionāliem uzņēmumiem[26]. Vēl viena jauna tendence ir šajā kontekstā iekļaut klimata pārmaiņu iniciatīvas, tostarp atsauci uz ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām[27]. Visbeidzot, dažas dalībvalstis ir minējušas arī apņemšanos uzlabot un attīstīt spēkā esošos noteikumus. Piemēram, Somija atzīmēja savu dalību EKA iekšējās

[12] Piemēram, Austrija, Beļģija, Luksemburga, Portugāle, Ungārija un Vācija.
[13] Piemēram, Beļģija, Dānija, Francija, Luksemburga, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākijas Republika, Slovēnija un Ungārija.
[14] Piemēram, Beļģija, Dānija, Slovākijas Republika un Vācija.
[15] Beļģija, Čehijas Republika, Dānija, Francija, Nīderlande, Polija, Slovākijas Republika, Somija un Vācija. Slovēnija, Spānija un Zviedrija.
[16] Apvienotā Karaliste, Austrija, Vācija un Zviedrija.
[17] Piemēram, Čehijas Republika un Slovākijas Republika.
[18] Piemēram, Beļģija.
[19] Itālija, Nīderlande, Spānija un Vācija.
[20] Slovākijas Republika.
[21] Dānija, Somija, Vācija un Zviedrija.
[22] Zviedrija.
[23] Nīderlande un Somija.
[24] Apvienotā Karaliste.
[25] Nīderlande un Slovākijas Republika.
[26] Zviedrija.
[27] Somija.

darba grupās, meklējot kopēju pieeju vides un sociālajiem jautājumiem, kā arī plašākus starptautiskus centienus izstrādāt kopīgus noteikumus, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

c) Cita informācija, kas iekļauta gada darbības ziņojumos

Papildus informācijai, kas jau izklāstīta iepriekš 3. punkta a) un b) apakšpunktā, 21 gada darbības ziņojums liecina arī par to, ka dalībvalstis ir attīstījušas eksporta kredītu politiku plašāk saistībā ar vidi, kukuļošanas apkarošanu un ilgtspējīgu to valstu kreditēšanu, kurās ir zemi ienākumi. Svarīga, bet ne neaizstājama loma, ir trim ESAO ieteikumiem[28]. Arī dalībvalstis, kas nav ESAO dalībvalstis, piemēro šos instrumentus vai plāno to darīt. Piemēram, Bulgārija piemēro ESAO Ieteikumu par kukuļošanu. Daudzas dalībvalstis norāda, ka īpaši "kopējā pieeja" tiek piemērota ārpus ESAO noteiktās darbības jomas[29]. Turklāt daudzās dalībvalstu politikas nostādnēs ņem vērā starptautiskos standartus[30] un plašāku ES *acquis*. Atsauces uz ES "mērķiem", "standartiem" un "pamatnostādnēm", liecina, ka tiek ņemti vērā gan ieteikuma, gan saistošo tiesību instrumenti, un noteikumu nozīme ir tikpat svarīga kā to formulējums.

Turklāt dalībvalstis aizvien biežāk min papildus politikas mērķus vai apsvērumus, kas papildina kopējo pieeju. Piemēram, sociālā ilgtspēja[31] un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas novēršana[32]. Vairākos gadījumos attiecīgās EKA pašas ir izstrādājušas attiecīgus instrumentus. Šeit par piemēru varētu minēt korporatīvās sociālās atbildības politiku[33], kas parasti prasa ne tikai iekšējos centienus, bet arī ciešu dialogu ar EKA klientiem[34].

Vides aizsardzības jomā jauna tendence ir pastiprināta pievēršanās ilgtspējai[35] un emisiju mazināšanai[36]. Līdzīgi kā iepriekšējos ziņojumos, daudzas dalībvalstis uzsvērušas cilvēktiesību īpašo nozīmi. Praktiski visos ziņojumos pausts atbalsts cilvēktiesību dimensijas stiprināšanai saskaņā ar jauno kopējo pieeju.

Kopumā dalībvalstu politika attiecībā uz EKA arvien vairāk tuvinās. Tam piemērs ir kukuļošanas apkarošanas pasākumi. Daudzas dalībvalstis pieprasa iesaistītajām pusēm parakstīt nekukuļošanas deklarāciju, skaidri norādot, ka kukuļošanas konstatējuma gadījumā segums tiek automātiski atzīts par spēkā neesošu[37]. Arvien vairāk dalībvalstu uzsver

[28] 1. ESAO Ieteikums par kopēju pieeju oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem un vides un sociālo jautājumu pienācīgu izpēti (*Recommendation on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence*) ("kopējā pieeja"). 2. ESAO Ieteikums par korupciju un oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (*OECD Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits*). 3. Principi un vadlīnijas ilgtspējīgas kreditēšanas prakses veicināšanai oficiālā eksporta kredītu sniegšanā valstīm ar zemiem ienākumiem (*Principles and Guidelines to Promote Sustainable Lending Practices in the provision of Official Export Credits to Low-Income Countries*).

[29] Francija, Itālija, Nīderlande, Slovākijas Republika, Vācija un Zviedrija.

[30] Sīkāku informāciju skatīt iepriekš minētajā sarakstā, 3. punkta b) apakšpunktā).

[31] Dānija, Rumānija, Slovākijas Republika, Spānija un Vācija.

[32] Zviedrija.

[33] Itālija, Nīderlande, Slovēnija un Zviedrija.

[34] Piemēram, Beļģija.

[35] Piemēram, Čehijas Republika, Itālija, Polija, Rumānija un Spānija.

[36] Beļģija un Dānija.

[37] Piemēram, Bulgārija, Dānija, Francija, Luksemburga, Portugāle, Rumānija un Vācija.

uzraudzības nozīmi[38] un aktīvi mudina bankas un eksportētājus izstrādāt savus kukuļošanas apkarošanas pasākumus[39].

Daudzas dalībvalstis papildus kopējai pieejai ir izstrādājušas savus īpašus kukuļošanas un korupcijas apkarošanas instrumentus, piemēram, pasākumus trauksmes cēlēju aizsardzībai[40]. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas pasākumi[41], kā arī terorisma finansēšanas novēršana[42] tiek minēti kā prioritāte.

Līdzīgi konverģenci apliecina arī stingra atbilstība Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda prasībām, ko daudzas dalībvalstis minējušas attiecībā uz ilgtspējīgu to valstu kreditēšanas praksi, kurās ir zemi ienākumi[43].

Turklāt dalībvalstis vēlas nodrošināt, ka EKA darbojas pēc iespējas pārredzami, vienlaikus ievērojot konfidencialitāti, kas var būt nepieciešams dažos komercdarījumos. Vairākas dalībvalstis īpaši pievērsās šim jautājumam 2017. gada darbības ziņojumā[44].

Pamatojoties uz ziņojumiem, šķiet, ka ESAO kopējā pieeja ir integrēta dalībvalstu eksporta kredītu politikā. Turklāt iepriekš izklāstīto apsvērumu daudzveidība rāda, ka kopēja pieeja bieži tiek uzskatīta par *minimālo* standartu. Daudzās jomās dalībvalstis piemēro savus papildpasākumus, lai nodrošinātu, ka eksporta kredītu atbalsts pieejams tikai tiem darījumiem, kas atbilst stingram standartu kopumam, sākot no vides un beidzot ar sociālajiem aspektiem.

d) EKA atbilstība Savienības mērķiem un saistībām

Lai uzlabotu pārredzamību ES līmenī, dalībvalstīm saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1233/2011 ir pienākums Komisijai iesniegt gada darbības ziņojumu, kurā, ievērojot valsts tiesisko regulējumu, sniegta tāda konkrēta finansiālā un darbības informācija par to eksporta kredītu jomas darbībām, kura ietver arī informāciju par to, kā tiek apzināti vides riski.

Saskaņā ar I pielikuma 3. punktu "*Komisija, pamatojoties uz šo informāciju, Eiropas Parlamentam sagatavo gada pārskatu, iekļaujot novērtējumu par EKA atbilstību Savienības mērķiem un saistībām*".

Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā[45] minēti Savienības vispārīgie mērķi un 21. pantā — Savienības ārējās darbības principi un mērķi.

Attiecībā uz ES kopējo tirdzniecības politiku atsauce uz Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem ir iekļauta Līguma par Eiropas Savienības darbību 206. pantā un 207. panta 1. punktā.

Visas ziņotājas dalībvalstis sniedz pierādījumus tam, ka tām ir izstrādāta politika, kas papildina to eksporta kredītu programmu pārvaldību, kas atbilst ES mērķiem. Parasti tiek piemēroti politikas ieteikumi, kas konkrēti attiecas uz eksporta kredītu jomu un ko izstrādājusi

[38] Apvienotā Karaliste, Beļģija un Itālija.
[39] Beļģija, Dānija un Vācija.
[40] Slovākijas Republika un Zviedrija.
[41] Zviedrija.
[42] Zviedrija.
[43] Piemēram, Itālija, Nīderlande un Ungārija.
[44] Austrija, Beļģija, Dānija, Slovākijas Republika un Zviedrija.
[45] Cita starpā saskaņā ar LES 3. panta 5. punktu attiecībās ar citām pasaules daļām Savienība "veicina [...] ilgtspējīgu Zemes attīstību, solidaritāti un savstarpēju cieņu starp tautām, brīvu un godīgu tirdzniecību, nabadzības izskaušanu un cilvēktiesību un jo īpaši bērnu tiesību aizsardzību, kā arī starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību, tostarp respektējot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus".

ESAO — vienīgā starptautiskā organizācija, kura izstrādājusi specializētus noteikumus šajā jomā —, un vairumā gadījumu dalībvalstu attiecīgā rīcība noteikti pārsniedz to mērķus.

Lai padziļinātu Komisijas spēju sīkāk novērtēt dalībvalstu darbības, Komisija sadarbībā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu un apspriežoties ar vairākām ieinteresētajām personām ir ierosinājusi dalībvalstīm paplašināt gada darbības ziņojumos iekļaujamās informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi. Pašlaik ar dalībvalstīm tiek apspriests pārskatīts un paplašināts ziņošanas šablons.

Eiropas Parlaments ir aicinājis Komisiju izdot paziņojumu par to, vai dalībvalstis ievēro Savienības mērķus un saistības; Eiropas Komisija ir sagatavojusi savu gada pārskatu saskaņā ar 1. pielikumu. Komisijas pārskata pamatā ir dalībvalstu iesniegtie gada darbības ziņojumi, un to nevar uzskatīt par galīgu. Tomēr Komisija uzskata, ka gada darbības ziņojumos iekļautā informācija sniedz pārliecinošus pierādījumus tam, ka EKA atbilst LES 3. un 21. pantam, un nesniedz pierādījumus tam, ka kāda dalībvalsts to neievērotu. Protams, Eiropas Savienības iestādes var izvēlēties kopīgi izvirzīt tālejošākus politiskos mērķus. Komisija ir gatava atvieglot un veicināt iestāžu dialogu šajā jautājumā, bet vienlaikus tai jāveic novērtējums saskaņā ar 1. pielikuma 3. punktu.

Attiecībā uz to starptautisko saistību un pienākumu izpildi, uz kurām attiecas ES konkurences tiesības, PTO līmenī nav reģistrēti strīdi, kas pārskata periodā būtu saistīti ar Eiropas eksporta kredītu programmām. Eiropas Komisija 2017. gadā nav saņēmusi sūdzības par potenciāliem ES tiesību pārkāpumiem, kuri būtu saistīti ar eksporta kredītu aģentūrām.